

Előfizetési díj:

Negyedévre . . . 1 frt.

Félévre 2 frt.

Egész évre 4 frt.

Egyes szám: 20 kr.

Hirdetések felvétetnek
a kiadóhivatalban.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KÁLMÁN

Megjelen havonként kétszer.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal:

Budapest, VIII. kerület,
Röck-Szilárd-utca (eze-
lőlt Bodzafa-utca) 4 sz.Késziratokat vissza nem
küldünk.Bérmertelen leveleket
nem fogadunk el.

Az „Achiles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcsolyázó-Egylet“, a „Balaton-Egylet“, a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet“, a „Budapesti, hegyvidéki turista-Egylet“, a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet“, a „Budapesti Torna-Egylet“, a „Budapesti Vasparipa-Egylet Előre“, a „Budapesti Sport-Club“, a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet“, a „Debreczeni Torna-Egylet“, az „Egyetemi Athletikai Club“, „Első Magyar Vivő-Egylet“, az „Ersekújvári Vivő- és Torna-Egyesület“, a „Fertői Csónakázó-Társaság“, a „Győri Csónakázó-Egyesület“, a „Kassai Korcsolyázó-Egylet“, a „Kolozsvári Athletikai Club“, a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet“, a „Főv. Vivő-Club“, a „Körmendi Athletikai Club“, a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet, a „Magyar-Ovári Torna- és Vivő-Egylet“, a „Magyar Velociped-Club“, a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet“, a „Makói torna-egylet“, a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet“, a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet“, a „Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet“, a „Nagy-Bányai Korcsolyázó-Egylet“, a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet“, a „Nagy-Kanizsi Torna-Egylet“, a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet“, a „Nemzeti Hajós-Egylet“, a „Neptun Budapesti Evező-Egylet“, az „O-Becsei kerékpár-Egyesület“, az „Ó-Budai Torna-Egylet“, a „Pannonia Csónak-Egylet“, a „Pécsi Athletikai Club“, a „Pozsonyi Hajós-Egylet“, a „Pozsonyi Torna-Egylet“, a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet“, a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet“, a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Salgó-Tarjáni Vasparipa-Szövetkezet“, a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club“, a „Soproni Korcsolyázó-Egylet“, a „Szabadkai Torna-Egylet“, a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör“, a „Szegedi Csónakázó-Egylet“, a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet“, a „Szegedi Torna-Egylet“, a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet“, a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet“ és az „Ujvidéki kerékpár- (Bicycle-) Egyesület“, a „Pápai korcsolya-egylet“, a „Torontál korcsolyázó- és hajós-egylet“, „Magyar sport-club“, „Szegedi kerékpár-egyesület“, „Sportkedvelők köre“, „Veszprémi torna-egylet“, „Tordai korcsolyázó-egylet“, „Budapesti Torna-Club“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi minister ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Legszébb reményeink valósulása.

Eddig csak gáncsoltuk a multat, panaszkodtunk a elenre s szerény óhajításainkat rebesgettük; ma vidáman nézünk a jövőbe; győzni fogunk!

Nem öröm e az, ha lelkes munkásságunkban a legmagasabb helyről támogatásra találunk, ha az eddig árva testi nevelésnek szószólójává a közoktatási kormány lett?!

Arról van szó, hogy Berzeviczy Albert államtitkár úr lapunk más helyén közölt parlamenti beszédében a testi nevelésnek olyan programjával örvendezteté meg a házat, s egyszersmint a hazát, milyen még nem hangzott el Magyarországon.

Amit a testi nevelés ügyében aggódva vártunk, mit számtalanszor sürgettünk, mit tökéletlen alakban magunk is a közönség elé rajzoltunk, azt kaptuk most meg az államtitkár úr által határozott vonásokban költői lendületes beszédében.

«Jelenleg még csak homályos körvonalakban látható az a reform, — mondá az államtitkár úr — mely ezen a téren okvetlen be fog következni; de világosan láthatók azon elemek, melyekből ezen reform alakulni fog.»

És ez elemeket éleselméjűleg a következőkben jelöli meg a szónok: a tornatanító képzés reformálása; a játékok és versenyek rendezése és a kézimunka behozatala. — Mindez azonban úgy valósítandó meg, hogy ne majmoljuk a külföldet «hanem mindenekelőtt fel kell élesztenünk saját nemzeti tradícióinkat, nemzeti szokásainkat, nemzeti viszonyaink követelményeit.»

Ez az! kiáltunk tel örömmel. Ez a magyar nemzeti genius, mely életet ad idegenben született, idegen tejen élő csenevész tornázásunknak.

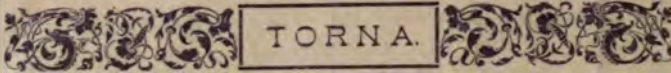
Valósnak tehát sokszor ábrándoknak nevezett reményeink!

Lesznek tornatanítók, kik tudnak tornázni is, nevelni is, játszani is. — Nem történik meg az, mit a mult öszön tapasztaltunk, hogy egy fővárosi tornatanító a gyermekektől tanult meg labdázni. — Nem lesz oly tornatanító képzés, hol a törvényszerű katonai rendgyakorlatokból mit sem tanulnak a képezdészek. Az sem fordul majd elő, hogy a tanítójelöltek a járás, futás felől mit sem tanulva, ezt nem is tartják méltónak a gyermekekkel gyakoroltatni.

Ezután játszani is fognak az ifjak. És hisszük, hogy lesz is hol. Lesz szabad tér a játékokra és lesz szabad délután is. És nem fogunk ezután félni a tanulók versenytől sem, mitől ezelőtt négy évvel az ország első tornaegylete petícióval akarta megvédeni a tanulókat. Persze már akkor is hiában.

Tele van szívünk őszinte örömmel és igaz halával az iránt, ki gyenge erőnket hatványozza, ki terveinket, reményeinket valósítani fogja. De nem csak mi, hanem az egész ország áldva fogja emlegetni nevét, ki ép erőssé igyekszik tenni az ifju nemzedéket s vele a nemzetet.

Berzeviczy Albert államtitkár a testgyakorlásról.

Berzeviczy Albert államtitkár az idei költségvetési vitában mondott beszédeben, — melyről első cikkünk is szól — a következőképp nyilatkozott a testgyakorlati oktatásról:

Az iskolai túlterhelés kérdését annyiból tévesen szokták megítélni, a mennyiben ebben mindig kizárólag iskolai kérdést látnak. Ez nem iskolai kérdés, ez társadalmi probléma, melynek gyökerei mélyebben rejtőznek, mint az iskola talajában és ágai is tágabbra terjednek ki mint az iskolai körre. (Igaz! Ugy van!) Ezen társadalmi probléma kifejezést talál azon jelenségben, hogy mai nap a civilizált emberiség tényleg már roskadni kezd azon szellemi feladatok sulya alatt, a melyeket a modern élet a modern emberre reá ró. És ha ezen a nyomon tovább haladunk, akkor okvetlenül egész fajunk fogja ezt megélni (Igaz! Ugy van!) Ezen a bajon tehát segíteni nemcsak az iskola körében kell: ez általános társadalmi feladat, Életrendünket, életmódunkat fog kelleni okvetlenül megváltoztatni és olyképen berendezni, hogy a testi erők fejlesztéséről és konzerválásáról általában jobban gondoskodhassunk. Másodszor gondoskodnunk kell mindenestre arról, hogy a testi nevelésre is oly suly fektetessék, mint a szellemre. (Általános helyeslés.)

Igy fogva fel a kérdést, szóló ebből két konzekvenziát von le az iskolára nézve. (Halljuk! Halljuk!) Mint-hogy a túlterhelést nem annyira az iskola, mint inkább az élet idézi elő a maga követeléseivel és minthogy az, ha az iskolában be nem állott, annál bizonyosabban elő fog állani később az életben olyanokkal szemben, a kik az élet feladataira kellőleg előkészítve nem lettek: az iskola követelményeinek leszállításában igen óvatosan kell eljárniuk. (Helyeslés.) A szellemi erőkkel úgy vagyunk, mint a testi erőkkel. Nem az képes a legnagyobb testi erő kifejtésére, a ki előzőleg testi erejét pihentette, hanem az, a ki folytonos gyakorlat, edzés, erőfeszítés által készítette elő magát. Így vagyunk az iskolával is. Nem szabad tehát csak arra törekednünk, hogy az iskolai túlterheltség megszüntetése által az ifjak szellemi és testi ereje el ne csenevészzen, hanem gondoskodnunk kell arról, hogy egy erős training által az ifjak szellemét képessé tegyük arra, hogy az életben reájuk váró igen nagy és terhes társadalmi feladatokkal megbirkózni képesek legyenek. (Általános élenk helyeslés.)

A második konzekvenzia az, hogy az iskolában a testi nevelés minden követelményeinek okvetlenül érvényesülnie kell és hogy a test megerősítése által minden pozitív eszközzel ota kell hatni, hogy a szellemi túlterhelés bajai ne érvényesüljenek. (Általános élenk helyeslés.) Előbb-utóbb vissza kell térnünk az olympiai és pythiai játékok szép korára, a mikor a testi és szellemi erők ugyszólván mint egyenrangú tényezők küzdtek a versenypályán s a mikor a költőre nézve nem tartották lealázónak azt, hogy homlokára ugyanazon szent olajfáról szakítottak olaját, a melynek lombjával a legügyesebb diskusdobót koszorúzták meg. (Tetszés.) A görög szellemről annyit beszéltek e vitában; ettől a szellemtől tanulnunk kell a jövőre nézve is; meg kell tanulnunk azt, hogy a kalokagathiát: a szépnek és jónak egyesített elvét, mint nevelési princípiumot alkalmazzuk nevelésünkben által, hogy testi és szellemi erőinket lehetőleg harmoni-

kusan igyekezzünk kifejleszteni. (Általános helyeslés.) A mi korunkat oly előnyösen jellemzi a szellemi potenciáknak, a szellemi műveltségnek bizonyos arisztokracziája a pusztán testi-erő és testi tulajdonok felett. Azonban ezen helyes szellemi arisztokratizmusnak nem szabad annyira mennie, hogy kifejlesztését és ápolását elhanyagoljuk. (Általános helyeslés.) Ezen kérdés mai napság az egész világon oly fontosnak van elismerve, hogy azt lehet mondani, miszerint a középiskolai oktatás terén majdnem minden egyéb kérdést dominál.

Angolországban bizonyos játékokat és játékversenyeket mint nemzeti intézményt kultiválnak az iskolákban; Franciaországban pedig újabb időben nemzeti liga alakult a testi nevelés gondozására. Norvégiában az iskolai kézimunka az ugynevezett Skjöld szép sikerrel honosult meg. Jelenleg még csak homályos körvonalokban látható az a reform, a mely ezen a téren okvetlen be fog következni; de világosan láthatók már azok az elemek, melyekből ezen reform alakulni fog. Ezen elemek egynémelyikét a mi iskolai életünkben és reformjaink terén már is helyesen alkalmazzuk. Így pl. az iskolai egészségügyi felügyelet és ellenőrzés tekintetében Magyarország megelőzött sok más művelt államot; és még inkább az egészségtani ismereteknek az iskolákban való terjesztése által, mely ugyancsak ezen czél előmozdítására szolgál. (Általános helyeslés.)

A testgyakorlat kiterjesztése és egész ügyének reformja okvetlenül a közel jövőnek egyik feladatát fogja képezni. (Általános helyeslés.) És a közeli időknek első sorban feladata lesz a tornatanítók képzése és képesítése ügyének szabályozása. (Általános helyeslés.) Az iskolai játékok és azoknak versenyen való összekötése valószínűleg szintén egyik fontos faktora az ebbeli reformnak, valamint az iskolai kézi munka behozatala is kiváló helyet fog e téren elfoglalni. (Általános helyeslés.) A kormány ezzel a kérdéssel szemben ismeri kötelességét; megtette, a mint kiemelni szerencsém volt, némely tekintetben a kezdeményezést, tanulmányoztatja a kérdést, megfigyeli a mozgalmakat a külföldön; de bizonyosan át van hatva a képviselőházban is mindenki azon meggyőződéstől, hogy nekünk ezen a téren nem csupán a külföld mozgalmait kell követnünk és intézményeit átültetnünk, hanem mindenekelőtt fel kell élesztenünk saját nemzeti tradícióinkat, nemzeti szokásainkat, nemzeti viszonyaink követelményeit. (Általános helyeslés.)

Magyarország ereje.

Ha valakinek eszébe jutna Magyarország értékét leltárilag felbecsültetni s külön rubrikákba írni, hogy mennyit ér az ország földje, mit jövedelmeznek természeti kincsei, aztán culturalis és agriculturalis beruházásai s fontra tennék, hogy mit ér Magyarország emberanyaga, vagyis az egész nemzet; — akkor valóban olyan pénzbeli eredmény jönne ki ebből a furcsa számadásból, mely nagy mértékben alkalmas volna arra, hogy nemzeti öntulbecsülésünket, chauvinista lelkesedésünket egy kissé leapaszsza.

Ha Magyarországgal is megtörténhetnék még valaha, a mi a régi jó világban annyi nemesi curiával megtörtént, hogy a földdel együtt az összes lakók, az összes jobbágyok eladattak, abban a nagy országos adásvételi szerződésben talán legkisebb összegre becsülné ember-értékünket a — muszka.

S ennek az az oka, hogy nálunk az emberanyagot, különösen a nép alsó rétegeiben nem is tekintik érték-

nek s ennek megmentése, megóvása és erősítése érdekében alig is tesznek valamit.

Még a hűbér-uralom idején csak törődött az «ur» valamit a «paraszt» egészségével, mert a jobbágyaiból állott a vagyona fele. Most azonban az intelligentiának egy nagyon szűk körére szorítkozik azoknak száma, kik a nemzet erejével s az ország egészségével törődnek.

Ha ennek az általános nemzeti közönynek kárát számokban kifejezzük, valóban elijesztő eredményre jutunk.

A közegészségügy minden hivatott statisticusa constatalja, hogy a halálozások ötven százaléka Magyarországon a gondatlan kezelés, illetőleg az orvosi kezelés teljes hiánya s az általános közegészségügyi viszonyok miseriái miatt következik be. Különösen áll ez a 7 éven alul elhaltakra nézve, mert a gyermekeknek fele, egy kissé gondosabb ápolás mellett meg volna tartható az életnek és az országnak.

Már most vegyük számításunk alapjául az 1887-iki esztendőt, a mikor is 273,780 volt az 5-ig életév végeig elhalt gyermekek száma. A statistica évenként 70—80 ezerre teszi a minden orvosi kezelés nélkül elhalt gyermekek számát, de azon gyermekek közül is, kiket a statistica orvosilag kezeltetnek állit, ilyenekül legfeljebb 50 perzentet számíthatunk, mert különösen a legszegényebb néposztálynál általános szokás a beteg gyermeket csak akkor vinni orvoshoz, mikor már haldoklik, tehát a 273,789 állitólág természetes halállal kimult gyermekek közül nem vehetünk 50%-nál többet olyanul, mint a melynél az orvosi segély hiába való volt s mint a mely a halálnak igazi jogosult jutaléka; tehát megmarad tiszta ötven százalék, vagyis 1887-ben több mint 130,000 gyermek, kiket bűnös gondatlanság, a közegészségügyi miseriák kergettek a halálba.

Tehát évenként átlag 130,000 gyermeket veszít el Magyarország könnyelműségéből, kiket meg lehetne menteni, kikkel erősíthetné a nemzet önmagát, erősíthetné haderejét s fokozott erővel oldhatná meg nemzeti föladatait.

A statistica egy emberéletet átlag 1000 frt értékűnek tart, mert ennyi az összeg, a mennyit az ember átlagos munkája ér közepes életkor mellett.

Már most e mértéket rá alkalmazva a mi gyermekhalandóságunkra, kitűnik, hogy Magyarország a 130,000 elvesztegetett gyermekélettal minden évben 130 millió forintot veszteget el!

S ez nem a statisticusok mulatsága, ez nem tréfa, ez nem a számok játéka, hanem keserű igazság, melylyel le kell számolni.

Magyarországon minden ezer lakosra 34 halálozás esik, míg Ausztriában csak 20, Olaszországban 29, Németországban 26, Franciaországban 22 s Angliában 20 halálozás esik minden 1000 lakosra. Tehát az összes civilizált államok között mi állunk közegészség dolgában legrosszabbul s Oláh Gyula kiszámította, hogy ha elérhetnénk Ausztria halálozási arányát, akkor a megmentett életek évenként 51 millió frt nemzetgazdasági értéket képviselnének; míg ha Anglia halálozási arányáig csökkenhetnénk a mi halálozási arányunkat, akkor évenként 210 millió frt volna emberéletben a tiszta nyereségünk!

(Vége következik.)

Az aradi lyceum tornatermében a vivás szezonja 1889. november hó 1-én vette kezdetét Nagy Sándor ornatanár-vívómester vezetése alatt s azóta szorgalma-

san gyakorolják úgy a vivótör, mint a kardvivást. A tornaegyesület kebelében alakult vivókörnek 25 tagja van, a kir. főgymnasium, áll főreáliskola és tanítóképezde növendékei közül 30-an s így összesen 55-en tanulnak vivni, mely számadat meggyőző bizonyítéka annak, hogy a vivás nemes sportja mindinkább terjed.

ATHLETIKA

Branyicskai báró Jósika Lajos

A „K. A. C.” elnöke.

A hivatalos értesítés szerint, Ő Felsege br. Jósika Lajost az arany gyapjas renddel tünfette ki. Az erdélyi arisztokráziának életkorban, munkában, eredményekben és léleknagyságban egyaránt kiemelkedő alakját érte e legmagasabb helyről jött elismerés.

Br. Jósika Lajos 1807-ben született s csak annak közel 65 éve, hogy a közügyek terén teljes odaadással munkál. Ennyi idő egy egész életre is kevésnek jut osztályrészul s a nemes báró 83 évével megőrizte tagjainak ruganyosságát, lelkének üdeségét s emlékező tehetségének épségét.

Mint főispán már kora fiatalságában előlülője volt a közigazgatási ügyeknek; mintaszerű működése révén felváltva több megyének viselte élete derekáig előjárói tisztét. Azontul is tevékeny részt vett a megyei ügyek mozgalmában s nagy tapasztalattal és széles látókörrrel szót a m. évtized elején a megyei rendezés ügyéhez. Véleménye, melyet a főrendi házban, a napi sajtóban s füzetekben, a kérdést több oldalról megvilágítva közreadott, nem csak általános figyelmet keltett, hanem a vezető férfiak részéről pártkülönbség nélkül helyeseltetett is.

A főrendi ház reformjának tárgyalásakor a főrendi házban elmondott beszéde országszerte mély benyomást keltett.

Az erdélyi r. k. státuszgyűlés ügyeit mint ennek világi elnöke egész az utóbbi ószig nagy gonddal és sok bölcsességgel vezette s módját ejtette, hogy okszerű gazdálkodással a milliókra menő egyházi vagyon jövedelme fokoztassék. E diszes állástól a m. nyaron történt esése következtében beült huzamos betegeskedése miatt vállott meg, mely alkalommal helye fia br. Jósika Sámuellel töltetett be.

Br. Jósika Lajos maig megőrzött testi rugékonyságát a testgyakorlatoknak, miket ifju korától nagy kedvvel űz, köszönheti. Egész az utóbbi ideig mindennap lovagol, gyalogol vagy viv, egy-egy órát. Kardját összemérte Európa leghiresebb vívómestereivel s a kolozsvári vívóiskolák évtizedek óta sokat köszönhettek működésének, hol a vivás terén szerzett gyakorlatait, kezdve az alagyakorlatokon, bemutatta s ritka türelemmel képezte ki, azokat, kikben erre hajlandóságot tapasztalt.

Erdemeinek koronája az, melyet a „Kolozsvári Athletikai-Club”-ban a testgyakorlatok ügyeinek előre vitelével szerzett.

E club vezetését 5 év előtt vette át. A kolozsvári egyetemi fiatalságot fellelkesítette a testgyakorlatok űzése iránt; a club gyakorlatain csaknem minden este jelen volt s a kard és törvívásban alaposan oktatta őket s szakadatlanul vivott velük. Versenygyaloglások és vidéken rendezett egyéb sportünnepekre kirándult a fiatalsággal, megjelenésével, szavaival hathatósan befolyt arra, hogy a testgyakorlatok ügye előre vették.

A míg a gyakorlatok és versenyekben szigorú fegyelem és szívós kitartás és munkára ösztönözte a fiatalságot, addig másrészt arra is gondja volt, hogy a testtel harmonikusan fejlessze a lelket, ápolja és éleszsze ebben a gentlemani erőket.

A klub becsületbírósgót alakított állandó jelleggel, melybe az erdélyi társadalmi osztályok kitűnősegeit bevonta. E bíróság rövid idő alatt oly tekintélyre tett szert, hogy vidékről is számos esetben kikérték tanácsát vagy határozatát. E bíróság sok oly ügyet bonyolított le, a mi ok nélkül érzékeny veszteséget hozhatott volna, nem csak családok, hanem a társadalomra nézve is.

A becsületbírósggal működése betözeésül egy beszéde foglalve össze állította kiadta a club tagjai részére, tapasztalait arról, hogy „ki a valódi gentleman“? e czim alá összefoglalva a fiatalságnak a helyes magaviseletről s a párbajról olyan szép tanítás juttatott mit mint örök szép ígéket tanulnak meg a club tagjai s a férfit jellemző komoly, de a gyors megfontolás, higgadt, nyugott magaviselet és fellépés az eredményei a clubban eltöltött időről azoknál, a kik az egyetemi tanulmányok bevégeztével a clubtól megvállva az életbe lépnek.

E tervszerű nemes és öntudatos vezetéssel elérte azt, hogy Kolozsvárnak a K. A. C.-ból az egyetemi fiatalság részére egy olyan egylete erősödött meg, mely egyedül áll a fiatalság részére a testgyakorlatok szolgáltatában s a melynek kedvéért évről évre szaporodik az egyetemi hallgatók száma.

Szereti is az erdélyi fiatalság a nemes bárót a rajongásig. Minden alkalmat megragad arra, hogy hódolatának kifejezést adhasson. Gyakori időközökben, csoportosan vonulnak ki Szamosfalvi birtokára Kolozsvarról, hogy közvetlen tudomást szerezzenek, ha olykor huzamos ideig nem láthatják hogylétéről.

Br. Jósika Lajost a királyi kegy már működése elején kitüntette, a cs. és kir. kamarási méltóságot 1841-ben nyerte, 1845 ben kapta el Szt.-István rend kis keresztjét. valóságos belső titkos tanácsos pedig 1866-ban lett. Óhajtjuk, hogy a gondviselés a társadalmi élet e kiváló munkáját még évtizedekig ép, erő és egészségben megtartsa.

Az Ő Felsege elé kivonult erdélyi banderium vezetője br. Jósika Lajos volt az 1877-iki Ő Felsege kolozsvári látogatása alkalmával. E banderium szemétkáprázatot csodaszép volt. Az ősz báró két csatlos által kísérvé kezében buzogánnyal vezette a menetet: Ő Felsege a Bánffy ház előtt kocsijáról leszállva gyönyörködött az impozáns banderiumban s Jósika Lajos br. elé menve kezét szorított vele, élénken kérdezősködött hogylétéről. Mi, a kik szemtanúi voltunk e megragadó jelenetnek nem fogjuk azt elfeledni soha.

Kuszkó István.

Európa begyaloglása. Londonból jelentik, hogy Mr. Conald Cameron (Glasgowból) és Mr. A. Bowman (Brooklynból), miután Európát begyalogolták, oda visszaérkeztek. Több mint tizenkét hónap kellett ahhoz, míg világrészünket bebarangolták. Aberdeenből indultak ki hosszú utjokra, aztán Dowerbe mentek és Galais-n keresztül áthajóztak a continensre. Beutazták Franciaországot, Spanyolországot, Portugáliát, azután Olaszországba mentek és onnét Trieszt, Bécs, Krakó, Moskva, Pétervár és Rigán keresztül Stockholmba gyalogoltak. Majd bebarangolták Svéd- és Norvégországot s visszatértek Christiániába. Onnét

Hollandiába folytatták gyalog utjokat és végül Ostendén keresztül Angliába áthajóztak. A turistáknak podgyása egy tarisznyából állott, melyben legszükségesebb tárgyaik voltak. Mintha csak hosszabb sétát tettek volna — legálább ők maguk így mondják — olyan volt reájuk nézve az egész utazás. Nem tűztek ki maguknak egyes állomásokat, a hova p. u. az nap el kellett jutniuk, hanem annyit mentek, a mennyi nekik tetszet. Szabadon és mulatságból gyalogoltak Európán keresztül-kasul.

Athléta-bál. A közvélemény évek óta megegyezik abban, hogy az elite-bálok legszebbje az athléta-bál szokott lenni és a fővárosi közönség várakozásában ezuttal sem csalatkozott. Valóban fényesen sikerült az athléta bálja, mely méltóan sorakozik elődjeihez. A múlt évben nemzeti nagy gyászunk miatt elmaradt és a rendezőség ezért az idén kétszeres buzgósággal táradozott azon, hogy kárpótlást nyújtson a tavalyi hiányért. A közönség már kevéssel 9 óra után kezdett gyülekezni és pont 10 órakor megérkezett gr. Szapáry Gézané a lady-patronesse. A grófnét a gyengélkedése miatt távollevő Eszterházy gróf helyett Bezerédj Viktor országgyűlési képviselő fogadta és gyönyörű bokkrétát nyújtott át neki. Mihelyt elfoglalta a délszaki növényzettel diszitett emelvényt, csakhamar körébe sereglettek az arisztokrácia hölgyei, névszerint: özv. Károlyi Victor grófné Gida leányával, Lónyay Béla grófné Margit leányával, Fejérváry és Orczy baronesssek. A miniszterek közül Fejérváry Géza báró és Teleki Géza gr. jelentek meg. Az elézékeny rendezőség Kacsokovics Mihály élén csinos tánczrendet nyújtott át a hölgyeknek. — Reméljük, hogy hasonló fényes siker fogja fogja kísérni a Magyar athletikai club viadalát is.

KORCSOLYÁZÁS.

Korcsolyázás beszakadással.

Egyik fővárosi főgymn. három tanulója a múlt hónapban kiment gyalog Pécelre (20 km. Budapestről), hol az egyiknek szülei is laknak. Ott jól megreggelizvén elmentek az onnan jó egy órajárásnyira eső tóra korcsolyázni. A mint javában korcsolyáznak, az egyik alatt beszakad a jég és elmerül e jég alá, de úgy, hogy még a feje sem látszott ki. Lélekjelenlétét azonban nem vesztette el, kinyult kezeivel, lenyomott maga alá egy jégtáblát és részint annak segélyével, részint pedig víztapossással derékig kiemelkedett. Így azután más két társa segélyével szerencsésen kivergődött a kemény jégre. Valószínűleg meleg kénforrás lehetett ott, mert órája és néhány ezüst hatosa megfeketedett.

Azután ruháját kifacsarták (még inge is vizes lett) és futólépésben beszaladtak a faluba, hol azután a konyhában megszáritkoztak. Délután azután vasuton haza mentek. A dologban az az érdekes, hogy a legkisebb baja (még influenziája) sem lett egyiknek sem.

Nagy-Kikindai korcsolya-egylet.

A nagy-kikindai korcsolyaegylet múlt hó 22-én, tartotta alakuló közgyűlését. Ezuttal úgy látszik sikerülni fog e kedves téli sport szabályozása, mert az egyesület tényleg megalakult. Az erős fagy, a zuzmarába burkolt fák és a csikorgó hó a sportkedvelő

kebleket „felhevítették“, úgy hogy most már alapos eredményeink lehetnek, hogy a megalakulás eredménye egy rendes és állandó korcsolyaegylet lesz. Hogy ez tényleg megvalósuljon, e célra az alakuló közgyűlés egy alapszabály kidolgozó bizottságot küldött ki, melynek tagjaiul megválasztották, Szontagh Hugó, Ujházy László és Jancsik Viktor. Megalakították egyúttal az ideiglenes tisztkart is, elnökké Ujházy Lászlót, pénztárossá Horváth Gusztávot. ellenőrré pedig Bartók Gézává választván meg. Elhatározta a közgyűlés egyelőre „elvbent“, hogy egy csarnokot is fog építtetni, sőt ennek tervezetét Pavlicsek építőmester már el is készítette. Az építendő csarnok 500 frtba kerülne, mely összeget az egylet több év alatt törlesztené. Ezenkívül még egy bizottságot küldöttek ki, mely a községtől az építendő csarnokhoz szükséges telket és a „Bara“ egy részének elfoglalhatását a jégpálya számára kérelmezni fogja.

Korcsolya toilette.

(A budapesti korcsolyázó egylet jegéről.)

A budapesti korcsolyázó egylet jegéről.

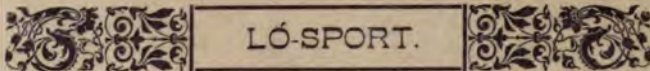
A budapesti korcsolya-egylet városligeti nagy pályáján most éli a korcsolyázó-sport virágzása java korát. Idő és jég oly kedvezők, a nagy pálya, a zene és a villamvilágítás oly csalogatók, hogy minden influenza daczára naponként egészen el van lepve a jégtükre. A vonzerőt nemcsak a mulatság egészséges és kellemes volta gyakorolja, hanem a jégen találkozók társaság érdekessége, a szép fiatal hölgyek nagy száma is, mit könnyen elhihet a ki egy futó pillantást vet azok névsorára, kik majdnem

napi vendégei az idejé jégnek. Köztünk vannak: Arany Lászlóné, Móczárné-Tunckel Aranka báróné, Benke Gyuláné, Gulácsy Dezsőné, Héder Sándorné, Dobránszky Péterné, Clair Gyuláné, Brüll Ignáczné, Várady Antalné, Millassin Vilmosné, Claudy Hugóné, Szent-Iványi Béláné, Röck Gézáné, Somogyi Elekné, Ferdinandy Béláné, Collognati-Pischerer Katicza, Szöhner Lajosné, Dedinszky Kálmánné, Környey Edéne, Jálits Ignáczné, Szabó Kálmánné, Robitsek Józsefné, Bay Gézáné, Löwy Károlyné, Szórényi Lipótné, Gschwindt Györgyné, H.lassy Andorné, ifj. Mössmerné, Kuncz Károlyné, Szeher Kálmánné, Scserbovszky Szaniszlóné, Szarvasy Sándorné urnők; továbbá: Almássy és Zichy grófnők, Hyronymyi Blanka, Schiller Ella, Ferenczfy Irma, Berényi Irén, Sugár Lenke, Mössmer Etelka, Szarvasy Margit, Küry Klára, Verderber Irma, Maklary nővérek, Svachulay Márta, Cerenday Juliska és Rózsa, Milassin Lívia, Rupp Irén, Pillich Unka és Margit, Bignio nővérek, Rónay Ilona, Schöber Vilma, Stroiny Sarolta és Vilma, Grötschl Emma, Henszelman Irén, Tafler Jenny, Ádám nővérek, Jálits Margit és Vilma, Bakonyi Klára, Rónay Ilona, Blancez Emma, Tömösváry Ilona, Hulley Anna, Hugmayer Stefánia, Kiss nővérek, Wendler Irma, Fekete nővérek, Stromszky Elza, Háfner Irma, Süttö nővérek, Kunz Grechen, Friedmann Alicz, Millovay Irma, Kommer nővérek, Turchányi Olga, Futó Erzsike kisasszonyok és még igen sokan. A képviselők közül Rohonczy Gida, Zichy Jenő, Arány László, a két Andrassy gróf, báró Szentkeresztly Ferencz; az írók közül Várady Antal, Bartók Lajos, Kenedy Géza, Dobránszky Péter a jég rendes látogatói.

Álarczos bál a jégen. Bécsben, az ottani korcsolyázó-egylet vasárnap álarczosbált rendezett a sima jégen nagy érdeklődés mellett. Temérdek álarczos jelent meg, a kik igen jól mulattak. Korcsolyáztak, táncoltak, szánkáztak s egész esti 10 óráig forgolódtak a katonazene vig ütemeire.

FÉNYKÉPÉZŐ SPORT

A műkedvelői photographiai kiállításra szóló bejelentési határidőt a végrehajtó bizottság február hó 15-ig meghosszabbította, főképen azért, mert az utóbbi napokban a titkári hivatalból (földmívelésügyi miniszterium, földszint 4. sz.) a nyomtatványokat igen sokan kérték, továbbá, mert kilátás van arra is, hogy a rendelkezésre álló hely még néhány más helyiséggel lesz kibővíthető. A catalogus függelékében a magyaron kívül, francia, angol és német nyelvű hirdetések is közöl. A kiállítás titkára összegyűjti a photographálás történetére vonatkozó általános érdekű fényképeket és készülékeket, a mely alkalommal egyúttal felkéri mindazokat, a kiknek birtokában ilyenmü tárgyak vannak, hogy azokat a kiállítás idejére, április 15-étől május hó végéig átengedni sziveskednének. A kiállítás tartama alatt dr. Gothardt Jenő előadást fog tartani a photographálásról a természettudományi társulatban. A bécsi amateur photographiai club corporatív kiállítása egy külön termet fog kitenni. A berliniek, frankfurtiak s mások is részt vesznek a kiállításban.

LÓ-SPORT.

Lovak rendkívüli képessége.

II.

Szerelmes huszárok lova.

1823-ban áttették a 4 ik Huszár ezredet (akkor Heszzen Homburg, jelenleg br. Edelsheim Gyulai), — ezen ezred parancsnoka egykor a híres Simonyi volt: Széchényi István gróf szinte ezen ezredben szolgált — Debreczenből Tarnopolba; ezen ezred két huszára a debreczeni kórházból beérkezett pajások által arról értesült, hogy szeretőik hűtelenül elhagyták őket, és hogy az egyik huszárnak (Abony András volt a neve) szeretője már ugyan a farsangban férjhez menend. E hír elégséges volt arra, hogy a két szerelmes nyomban szökésre határozta el magát, hogy boszut állhassanak. Abony, ki egy tisztnél istálló ordonáncz volt, annak kincstári lovat vitte magával, míg Tóth László bajtársa, ki tizedesének lovat gondozta, azon szökött meg. Mindkettő 1824 február 3-ról 4-re reggel 2 órakor 16 foknyi csikorgó hidegben teljes hadi felszereléssel 3 napi széna és zab adaggal (a teher, nyereg, ember, fegyverzet sat. legkevesebb 180 font volt) indult utnak s február 7-én este 9 órakor már Derecskén — Debreczen mellett — régi állomásuk helyén voltak. A megejtett hadbírói vizsgálat kideríté, hogy e nagy utat — 60 német mértföld — 91 óra alatt megtették. Ha tekintetbe vesszük az évszakot, a rossz utakat és a behavazott Kárpátokon való átmenetelt, ez még talán nagyobb tett volt, mint a Black Bes-é. Abony kardjával szurta keresztül kedvesét s az akasztófán halt meg. — A ló, melyen a nagy utat megtette, erdélyi volt, gróf Bethlen Janos méneséből, pej, herélt, 4 láb kese, 15 marok 2" magas, akkor 7 éves, a másik magyar ló jászberényi volt, fekete kancza, 15 marok, 6 éves. Hogy a kincstárnak a két ló visszaküldéséből költségek ne merüljenek fel, mindkét ló a gróf Reilly nevet viselő 3-ik chevaux legers ezredbe (jelenleg gr. Bigot de St. Quentin dzsidas ezred) osztatott, mely akkor Debreczenben és vidéken állomásozott, a pejt egy főhadnagy kapta, mint szolgálati (charge) lovat, ki 1827-ben meghalván, e kitünő ló az ezredes egy hadnagy rokonához került, két évvel később ezen tiszt is meghalt s egy harmadik is szívesen vette át és azt 8 év után, 1837-ben kiszolgálván, tulajdonául nyerte és még 1840-ben lovagolta, ez évben eladta egy századparancsnoknak, ki e lovon nagyobb parádék alkalmával századját vezényelte és csak ezen istállóból 1842-ben 25 éves korában került e derék ló egy mészáros szekere elé, kinél naponta több mázsa hust szállított. (Hypologische Mittheilungen F. o. Sintenis.)

III.

A halál előtt.

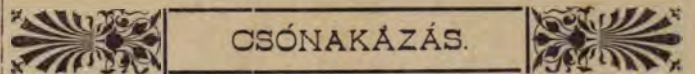
Az 1828-iki orosz-török háboruban megtörtént, hogy a várnai csatában egy egész török lovas csapat gyávan elnyargalt, a vezénylő basa emiatt haragra lobbanva, a gyávan megfutamadott csapatot egy körülfalazott udvarba vonultatta s a kapu előtt ágyukat állíttatott, melyeknek addig kellett a csapatra kartácsokkal tüzelni, míg az utolsó ember el nem esett. E szegény áldozatok egyike valószínűleg ismerte kitünő lovat s annak erejét, mert egyszerre neki rohant a fal oldalának és szerencsésen átugratván rajta, elmenekült. Azon a ponton, a hol ezen ember az ugrást koczkáztatta, a fal 7 láb magas volt.

A török kormány által e helyre épített emlékszóbor megörökíté e ritka tettet. (Hypologische Mittheilungen F. o. Sintenis.)

IV.

A szabadságharcz lovai.

1849-ben augusztus 13-án rakták le a Görgei hadseregnek lévő huszárok a fegyvert, két közlegény a Ferdinand D. Este 3-ik huszárezredtől, jelenleg Toris Imre herczeg, névszerint Varga Péter és Kováts József lóháton megszökött s augusztus 15-én naplementkor a pestmegyei alsó némedi (Ócsa közelébe) ványi pusztára (gróf Teleki László) birtokán érkeztek meg. Ők tehát ezen hosszú utat (36 mértföld) 40 óra alatt tették meg. Élő tanuja ennek a még most is élő Nagy Ferencz úr, ki akkori időben Iványi ispán volt. Mindenesetre oly elcsigázott lovaktól, melyek az 1849—49 iki fáradalmas hadjáratot túléltek, rendkívüli kitartás és szívósság jele.

CSÓNAKÁZÁS.

A „Neptun“ budapesti evezős-egylet győzteseinek névjegyzéke.

Ifj. Ádám Károly Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1888. június 23., II. oszt. négyesben. Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1888. június 24., négyesben (vendégek versenye). Országos evezőverseny Budapesten 1888. szeptember 8., négyesben. Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1889. június 10., I. oszt. négyesben. A tiszai regattaszövetség evezőversenye Szegeden 1889. augusztus 17. négyesben.

Egyed Sándor Országos evezőverseny Budapesten 1888. szeptember 8., négyesben.

Hoffmann János: Országos evezőverseny Budapesten 1888. szeptember 8., négyesben.

Kleiner Gyula: Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1888. június 23., II. oszt. négyesben, kormányos. Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1888. június 24., négyesben (vendégek versenye), kormányos. Országos evezőverseny Budapesten 1888. szept. 8. négyesben, kormányos. Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1889. június 10. I. osztály négyesben, kormányos. A tiszai Regatta-szövetség evezőversenye Szegeden 1880. aug. 17., négyesben, kormányos. A tiszai Regatta-szövetség evezőversenye Szegeden 1889. aug. 17., kétevezősben, kormányos.

Mészáros Ferencz: Nemzetközi evezőverseny Budapesten 1885. június 20., skyff-versenyben (vándordij). Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1888. június 23., II. oszt. négyesben. Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1888. június 24., négyesben (vendégek versenye). Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1889. június 10., I. oszt. négyesben. A tiszai Regatta-szövetség evezőversenye Szegeden 1889. aug. 17., kétevezősben.

Pekár Gyula: Országos evezőverseny Budapesten 1888. szept. 8., négyesben. A tiszai Regatta-szövetség evezőversenye Szegeden 1889. aug. 17., négyesben.

Dr. Perger Ferencz: Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1888. június 23., II. oszt. négyesben. Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1888. június 24., négyesben (vendégek versenye). Országos evezőverseny Budapesten 1888. szept. 8., kétevezősben korm. n. Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1889. június 10., I. osztály négyesben.

A tiszai Regatta-szövetség evezőversenye Szegeden 1889. aug. 17., négyesben.

Perger Ignác: Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1888. június 23., II. oszt. négyesben. Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1888. június 24., négyesben (vendégek versenye). Országos evezőverseny Budapesten 1888. szept. 8., kétevezősben korm. n. Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1889. június 10., I. oszt. négyesben. A tiszai Regatta-szövetség evezőversenye Szegeden 1889. aug. 17., négyesben.

Dr. Stettner László: Nemzetközi evezőverseny Budapesten 1886. június 12., skiff-versenyben (vándordij). Országos evezőverseny Budapesten 1887. június 18., skiff-versenyben. Nemzetközi evezőverseny Bécsben 1888. június 23., II. oszt. skiff-versenyben. Országos evezőverseny Budapesten 1888. szept. 8. skiff-versenyben. Nemzetközi evezőverseny Budapesten 1889. június 4., skiff-versenyben (vándordij). A tiszai Regatta-szövetség evezőversenye Szegeden. 1889. aug. 17., kétevezősben.

VADÁSZAT.

Vadásztréfa.

Küldjetelek pajtás egy nyulat nekem is, ha lőttök, — így bucsuzott el egy ismert uri ember vadászatra induló czimboráitól. Ezek szívesen megígérték a nyulat. — A vadásztársaságban — ezt előre kell bocsátanunk — két orvos is volt. A vadásztársaság lőtt is szerencsésen egy rokát és egy nyulat. — Most már tanakodtak rajta, hogy a rókabőr, de meg a nyulhus is megmaradjon. A két doktor vállalkozott e nagy feladat megoldására. Megnyuzták a rokát és nyulat is, azután művészi tökélyvel bevarrták a róka husát, így küldték el jó pajtásuknak a rókanyulat. Az, ki a nyuzás mesterségét teljesítette, egy kissé csudálkozott, hogy milyen könnyen lejön ennek a szép, nagy nyulnak a bőre, de azért megtéve tisztjét, átadta a szakácsnének. Ez aztán annak rendje és módja szerint bepácázolta a husát és állítólag nagyon jóízűen el is fogyasztották. A dologban az a legjobb, hogy a vadászok egyike is meg volt hiva, a ki elfelejdzve a történetéről, maga is segített a rókapecsenye elköltésében.

Irodalom.

Dr. Holub Emil. A Fokvárostól a Masukulumbék országába. I. (1883—1887.) Ára félbörkötésben 6 frt 40 kr. Ráth Mór kiadása. A XIX. század utazói bámulatos tevékenységet fejtenek ki Afrika telkutatásában. A tudomány szomja által üzetve elhagyják hazájukat, bucsut mondanak családjuknak, kezükbe veszik a vándorbotot s merészen szállnak szembe a vad természet és a barbárság által okozott akadályokkal. E bátor utazók közt kiváló helyet foglal el Dr. Holub Emil. Mint fiatal orvos először Afrika déli részeiben a Foktartományokat keresi fel s miután átkutatta a Vaal folyó gyémánt kerületeit, behatolt a kalabari pusztáiba, látta a Zambezi folyó felséges szépségű Viktória-zuhatait s megismerkedvén a kegyetlen Szepopo király országaival, megírta a »Hét év Délafrikában« című munkáját, mely abban a kitüntetésben részesült, hogy ő Felsőge a király elfogadta följánlását. — Holub ez első utazása után nem soká pihent s ujra fölvette vándorbotját. E uttal célja

volt a Zambezi folyam s a Taganjika és Bangveolo-tavak közt fekvő ismeretlen földet: a Masukulumbék országát fölkatatni, Ő volt az első, ki rettenthetlen neje hű kíséretében erről az országról emberföltöti fáradsalmak, óriási áldozatok s három európai kísérelőjének elvesztése után, az első megbízható adatokat megszerezte. Fáradságos és kalandos utazás után, mármár elérte célját, midőn a Bangveolo-tó partjain a masukulumbek táborát fölégették, őt magát mindenétől kirabolták s visszavonulásra kényszerítették. Iszonyu volt e visszavonulás. Ejjel-nappal rablótörzsektől zaklatva sátor és táplálék nélkül, éhséggel és lázzal küzdve kellett mértföldnyi mocsárokon átvergődni, míg végre a barátságosabb Matokákhoz érkezett, kik őt nejevel együtt védelmökbe vették, meghalálva orvosi működését. Így érkezett az expeditió vissza a Zambezi középtávhaihoz, majd három havi időzés után Linokanába, hol végre Holub átvehette az I. Ferencz József ő Felsőge által küldött s tovább utazásához szükséges segélyösszeget. Holub ez utóbbi érdekes és megragadó jelenetekben szerfelett gazdag utazásáról szóló munkáját mutatja be Ráth Mór a magyar olvasóinak szerző által jogositott kiadáskan. A könyv nem csupán érdekfeszítő és szórakoztató olvasmány, hanem egyuttal természetrajzi, földrajzi, történelmi, kereskedelmi és politikai megfigyelésekben gazdag tanulmány is, mely hivatva van arra, hogy nélkülözhetetlen kézikönyv és forrás munka legyen. Mi reánk magyarokra nézve különösebben érdekes ez a mű már csak azért is, mert honfitársaink közül is vettek részt Holub emlékezetes expeditiójában. A kötetet eredeti fölvétele után, kiváló tehetségű rajzolókat által készített több száz illusztráció díszíti, melyek az utazási irodalomban ugy telfogás mint kivitel tekintetében ritkítják párcjukat. Emeli ezen kiadás értékét, hogy a kiadó a magyar kiadáshoz a Holub által rajzolt tudományos czélú detailterképek mellé még egy külön a magyar közönség számára rajzolt átnézeti térképet is csatolt, hogy az olvasó az elindulási ponttól kezdve egész a visszaérkezésig folyton figyelemmel kísérhesse Holub utazását s ne kelljen az atlaszokban keresgélne, melyekben igen sok Holub által fölfedezett hely és folyó meg sincs jelölve.

•The Gresham• életbiztosítási-társaság Londonban. E társulat évi jelentése, mely az 1889. június hó 30-án befejezett 41-ik üzletévről szól, és a részvényesek 1889. december hó 10-én tartott rendes közgyűlése elé terjesztett, rendelkezésünkre állván, következő főpontjait közöljük. Az elmúlt év eredménye rendkívül kedvezőnek mondható. A társulathoz az utolsó év alatt 5923 biztosítási ajánlat nyujta ott be 49,069,600 frk értékben, melyek közül elfogadtattott 5140 drb. 40,748,650 frk biztosítási összeggel és erről a megfelelő számú kötvény ki ts állítottott A díjbevétel, a visszabiztosítási díjak levonása után 15,050,885 frk 52 cts.-ra rúg, a miben a 1,480,079 frk 27 cts.-ot tevő első évi díjak befoglaltatnak. A kamat számla mérleg 1,227,633 frk 34 cts.-mot tesz, miáltal a társaság évi jövedelme — a d.jbevétel hozzászámításával 19,328,518frk 86 cts.-ra emelkedett. A társaság az elmúlt évfolyamában 8,515,351 frk 56 cts.-ot utalványozott oly követelések folytán, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek. Lejárt biztosítási- és vegyes biztosítások sat. fejében, fizetett a társaság 1,978,229 frk 79 cts.-ot, kötvények visszaváltására, 1,471,691frk 04 cts.-nyi összeget fordított. A biztosítási és járadék alapok 3,956,563 frk 23 cts.-al gyarapodtak. Az összes cselekvő vagyon az üzletév végével 106,578,528 frk 96 cts.-ra rugott. Tőkebefektetések: 1,774,504 frk 27 cts. a brit kormány értékeiben 539,819 frk 79 cts. az india és gyarmati kormányok értékeiben, 13,626,873 frk 64 cts. idegen államok értékpapiraiban, 1,734,190 frk 10 cts. vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak, 48,927,020 frk 31 cts. vasuti és egyéb kölcsön-kötvényekben 26,365,280 frk 52 cts. a társaság ingatlanaiiban, melyekben a társaság bécsi és budapesti házai befoglaltatnak, 832,041 frk 35 cts. jelzálogban, és külömböző értékekben 14,768,795 frk 98 cts.

Rheuma,

köszvény, lábhasogatás, mell, oldalszurás és hátfájdalmak ellen az annyira kitűnő s próbált

2. sz. turista-szesz

a legnagyobb lelkiismerettel ajánlható. 1 üveg ára 70 kr. és 1 frt

Az 1. sz. turista-szesz

specificum a test edzésére, a hajkihullás és hajkorpa ellen. Mindkét gyógyszer növényi destillátum, s úgy Magyarországon mint a külföldön a legnépszerűbb s leghasznosabb házi szer.

1 üveg ára 70 kr. és 1 frt,

Kapható Budapesten

a városi gyógyszerertárban Városháztér.

A budapesti
kereskedelmi és iparbank részvénytársaság
(Andrássy-út 6.) elfogad

betéteket

a legelőnyösebb visszafizetések feltétele mellett és 4°/_o-kal minden levonás nélkül kamatoztatja. A személyi hitelegyletnél 10,000 frtig a tárcza-hitelegyletnél pedig 15000 frtig,

kölcsönöket.

Értékpapírokra előleget ad.

KARLSBADI

czipő-külön-

legességek.

Kajári

Dezső

Budapest, Dorottya-utca 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-czipő-árut

a legolcsóbb árak mellett. — Különös figyelemmel:

Torna-, regatta-, velocipédező-, turista és hegy-
mászó czipőket, vadász csizmákat

mindennemű bőr- és vászonzóburak, hölgyek és gyermekek részére
ugymint

világos bőr- és gummitalpu czipőket
nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta czipő szerint leggyor-
abban eszközölteknék.

Alapítatott 1838-ban

REINITZ kalap gyári raktára

Budapest, V. ker. Dorottya-utca 4.

Ajánlja minden évadhoz a legújabb nemez-, selyem- és valódi angol és stíriai Loden-vadászkalapjait dus választékban urak, hölgyek és gyermekek számára. Különösen cselédek számára a már elismert vízhatlan liberias kalapjaimat vagyok bátor a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani.

KÖNYVNYOMDA

FRITZ ÁRMIN ÉS TÁRSA

BUCHDRUCKEREI

BUDAPEST,

IV. kerület, Ujvilág-utca 2. sz.

Május 1-től Révay-utca 2. sz. a., (Váczi-körut sarkán) fog létezni.

Elvállalnak mindennemű nyomtatványok elkészítését a legizlésebb kiállításra és a legjutányosabb árak mellett.

Marhamérlegeket

és

hídmérlegeket

elismert legjobb minőségben
ajánl

FUCHS G.

első magyar tizedes és százados
hídmérleg-gyára Budapest, Károly-körut 1 Telefon-összekötés.

Bogdán József

kocsigyártó

ajánlja több százra menő legújabb divatu kocsijait, úgy kész halottas kocsiját a legkedvezőbb feltételek mellett még részletfizetésre is. Gyár: Budapest, IX. Páva-utca 10-12., raktárak: IX., Páva-u. 7. és muzeum-körut 10 és 19.

A
korcsolyázás könyve

IRTA:

PORSZOLT JENŐ

egyetlen magyar könyv a korcsolyázásról.

Számos képpel

→ Ára 1 frt. ←

Kapható: Lampel R. (Wodianer F. és fiai) udvari könyvkereskedésében Budapest, Andrássy-ut 21.

Kártyajátékok könyve

a legelterjedtebb hazai és külföldi kártyajátékok leírása, a hamis jáék, a roulette hazarajátékok s játéktárlangok leírásával, a kártyabüvészkedéssel, a kártyajátékok történetével és kártyaműszavak szótárával

bővitte szerkesztette

PARLAGHY KÁLMÁN.

Előszóval ellátva:

Nömösbugaczi és dombközö Mokány Berczi.

Számos képpel. Ára a több mint 200 lapra terjedő műnek
füzve 1.40 díszkötésben 1.60.

Az összegnek előre való beküldése esetén 10 kr. porto melléklendő mire a mű hermentve küldetik. Megrendelések utánvétellel is eszközölteknék. E mű a főváros legtekintélyesebb kártyásainak közreműködésével akként lett szerkesztve, hogy a gyakorlott kártyások ép úgy használhassák mint a kezdők, casinók és kávéhá-akban, ép oly nélkülözhetetlen legyen mint a családok körében. Megjelenit és kapható:

Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai)

könyvkereskedésében Budapest, Andrássy-ut 21 sz.